

Köpekler!

Karşınızda Oyuncu,
Sevimli, Yardımsever,
Heyecanlı Dostlarımız

Köpekler çok eski zamanlardan beri bekçilik yaparak bizi koruyor, çobanlara yardım ediyor, yanımızda olup hayatımızı kolaylaştırıyor. Günümüzde pek çoğumuz bize yardım etmelerinden öte iyi bir arkadaş oldukları için köpek besliyoruz. Kediler ve köpekler dünyada en çok beslenen memeli evcil hayvanlar.

Araştırmacılar köpeklerin yaklaşık 15.000 yıl kadar önce kurtların evcilleştirilmesiyle hayatımıza girdiğini düşünüyor. Günümüzde yaşayan yaklaşık dört yüz evcil köpek ırkı, davranışları, görünüşleri ve bazı özellikleri dikkate alınarak insanlar tarafından seçilmiş ve üretilmiş.

Köpekler ırklarına göre farklı özelliklere ve kişiliklere sahiptir. Kimi iyi bir polis köpeği olurken kimi arama kurtarma konusunda başarılıdır kimi de görme engellilere rehberlik etmede...

Bize arkadaşlık etmesi içinse genellikle evin içinde yaşamaya uygun olan yumuşak huylu ve sakin ırkları seçeriz.

Bir köpekle birlikte yaşamaya karar vermek ciddi ve uzun süreli bir sorumluluk almak demektir. Çünkü evde bakılan köpekler yaşamları boyunca beslenmek, temizlenmek ve sağlıklarını korumak için sahiplerine bağımlıdır. Köpeklerin düzenli olarak kulakları temizlenmeli, tırnakları kesilmeli ve kılları taranmalıdır.

Oynamaları ve egzersiz yapmaları da gerekir. Sahiplendiğiniz köpek kısa sürede size bağlanır ve sizinle birlikte yaşamaya alışır. Sizden ve evinden ayrılmanın ona çok acı vereceğini unutmayın.

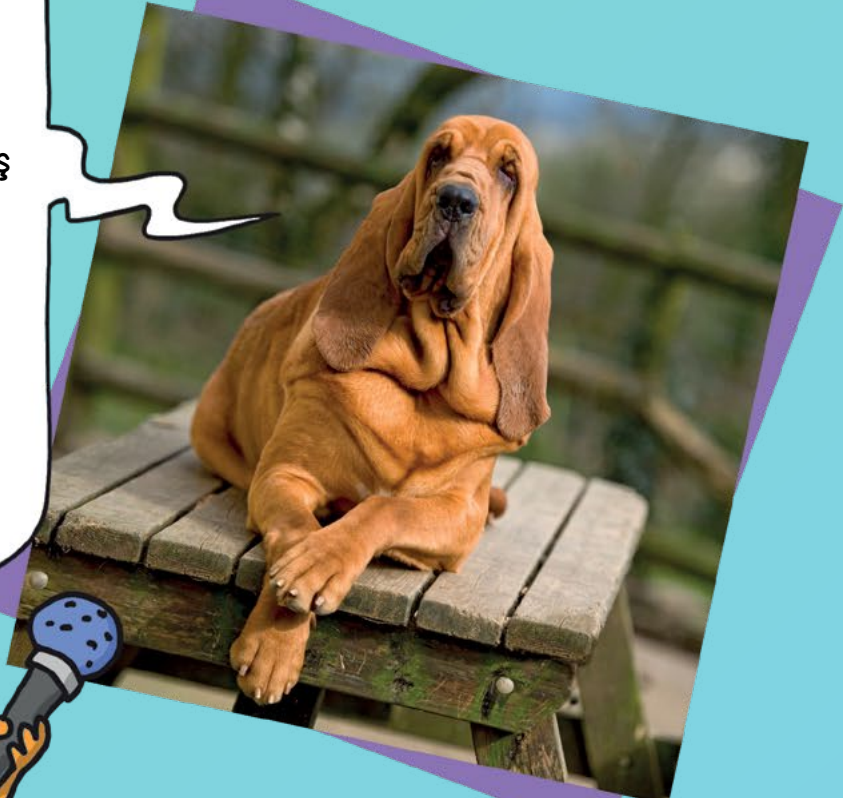
Duyularımız Sizinkilerden Biraz Farklı Çalışıyor!

Köpeklerin bazı duyuları çok keskindir. Kulakları ve burnu farklı ırklarda farklı hassasiyette olsa da insanlarla karşılaştırıldığında oldukça gelişmiştir.

Doğduktan yaklaşık iki hafta sonra görebilirim. Gözlerim kafamın iki yanında olduğu için çevremi sizden daha geniş bir açıyla görürüm. Azıcık ışık bile görmem için yeterlidir, ancak renkleri pek iyi ayırt edemem.

Koku alma duyum çok gelişkindir. Sizin burnunuzda yaklaşık beş milyon koku alıcı hücre varken benim burnumda bu sayı iki yüz yirmi milyona kadar çıkar. Beynimdeki koku alma merkezi sizinkinin on katı büyüklüğündedir. Kokuları ayırt edebilirim ve izini sürebilirim. Örneğin bir giysinin kokusundan o giysiyi kullanmış kişinin geçtiği yolu takip edebilir, o kişiyi bulabilirim. Yerin altındaki mantarları, bitkilerdeki zararlı böcekleri ve gaz kaçaıklarını saptayabilirim. Bazı hastalıklar vücudunuzdaki kimyasal maddelerin yoğunluğunu değiştirir ve bunların bazılarını ben burnumla algılayabilirim. Ancak bunları yapabilmek için özel eğitimler almam gerekir.

Kulaklarım iyi işitir. Başımı hareket ettirmeden kulaklarımı sesin geldiği yöne doğru çevirebilirim. Sizin duyabildiğinizden daha düşük şiddetteki sesleri ve daha tiz sesleri duyabilirim.

Koşturup sıcakladığımda dilimi hep dışarıya çıkarırım ve hızlı hızlı nefes alıp veririm. Siz derinizden terleyerek vücut ısınız düşürebilirsiniz, ancak benim yalnızca patilerimin altında ve burnumda ter bezleri bulunur. Vücudumun diğer yerlerinden terleyerek vücudumu serinletemem. Serinlemek için dilimi dışarı çıkarırım. Soluk alıp verirken ıslak dilime temas eden hava, dilimin üzerindeki suyu buharlaştırır. Bu sayede serinlerim. Dilimi nemli tutmak için sık sık su içmem gerekir.

Beni dokunarak sevmenden, okşanmaktan çok hoşlanırım. Bilim insanları bunun hem sana hem bana yararı olduğunu söylüyor. Beni sevdiğinde ve benimle konuştuğunda kendini daha iyi hissedersin ve sakinleşirsin.

Hamilelik süremiz ırktan ırka farklılık gösterir ve bir seferde genellikle iki ila on iki arasında yavrumuz olur. Hamileliğimiz ortalama altmış üç gün sürer. Yavrularımıza enik denir. Enikler doğduklarında hemen göremez, duyamaz ve koku alamaz. Yanımızdan hiç ayrılmaz ve süt emerek beslenirler. Birbirleriyle oynamayı, koşturmayı çok severler. Yavrular bir yaşına geldiklerinde yetişkin sayılır.

Hareketlerimi Dikkatle İzlersen Ne İsteddiğimi Anlayabilirsin!

Köpekler her ne kadar insanlar gibi sözcüklerle konuşmasalar da onların da kendilerini ifade etmek için farklı yolları vardır. Beden dillerini öğrenirseniz ne istediklerini ya da hissettiklerini kolayca çözebilirsiniz. Dikilmiş kulaklar, sallanan kuyruklar, havlama, hırlama, uluma gibi sesler, hepsi iletişim kurmak için. Ses tonunuzdan ve davranışlarınızdan sizin ne hissettiğinizi de anlayabilirler.

Ağzım açık, dilim dışarıda ve gülümsüyor gibi duruyorsam mutluyum ve heyecanlıyım. Kuyruğumu sallırım, koştururum. Haydi benimle oyun oyna!

Dudaklarımı geri çekerek ve dişlerimi göstererek hırlıyorsam pek iyi hissetmiyorum demektir. Benden biraz uzaklaş ve beni kendi hâlime bırak!

Kulaklarımı dikmiş meraklı meraklı bakıyorsam bir şey dikkatimi çekmiştir. Kulaklarımı çevirerek sesleri daha iyi duymaya çalışırım. Bir arkadaşım mı yaklaşıyor acaba?

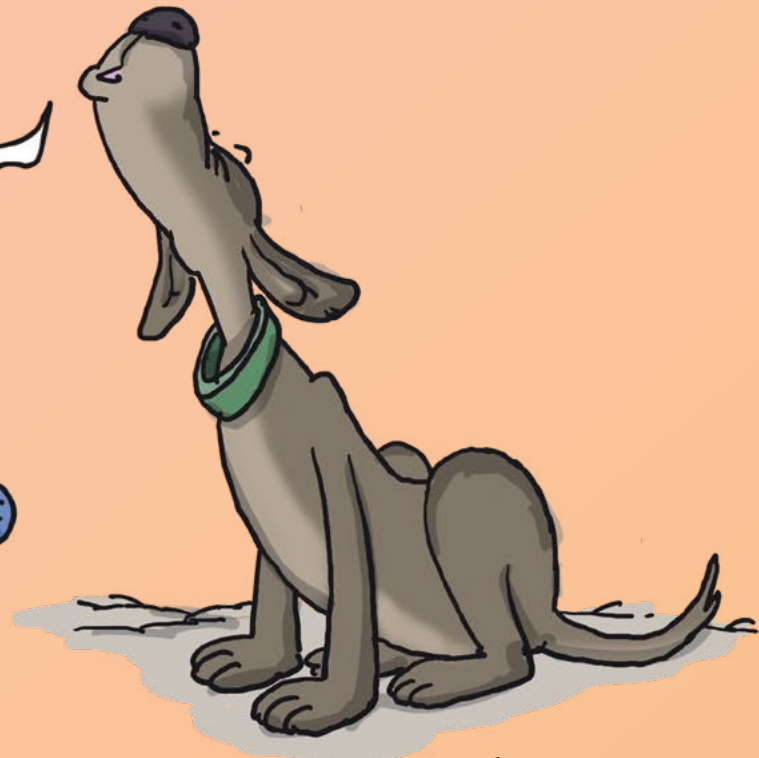
Kuyruğumu bacaklarımın arasına kıstırmışsam bir şey beni korkutmuştur. Endişeliyim, güvende olduğumu hissetmeye ihtiyacım var.

Ön ayaklarımı ileri uzatmış arka tarafımı havaya kaldırmışsam oyun ve eğlence için hazırım demektir. Çevrende koşturup daireler çizerim. Kuyruğumu hızlı hızlı sallırım, birkaç kere havlarım. Haydi biraz koşup eğlenelim!

Değişik sesler çıkararak da hissettiklerimi anlatabilirim. Yalnız kaldığımda, ailem uzaktayken uluyarak onları çağırırım. Havlarken tiz bir ses çıkarıyorsam canım acıyor olabilir ya da korkmuş olabilirim. Yüksek sesle ve uzun uzun havlıyorsam bir şeye kızmış olabilirim.

Birlikte Çalıştığımız Köpekler

Köpekler iyi bir arkadaş olmalarının yanında pek çok şekilde insanlara yardım eder. Hatta bazılarının mesleği vardır. Bazı ırklar sahip oldukları özellikler sayesinde işlerini yapmakta oldukça uzmandır.

Ben bir rehber köpeğim. Gözleri görmeyen kişilere yardım ederim. Yaklaşık iki aylıkken eğitim almaya başlarım. Rehberlik edeceğim kişiyle uyumlu olabilmek için onunla özel çalışmalar yaparım. Gittiğimiz yolda kaldırımların iniş ve çıkışlarını, merdivenleri, engelleri, trafik ışıklarını haber veririm. Trafik ışıklarının renklerini ayırt edemediğim için sahibim ışıklardaki sesli uyarıları dinleyerek beni yönlendirir. Sokakta benimle karşılaştığında lütfen sevmeye ki dikkatim dağılmasın.

Ben bir polis köpeğiyim. Özel eğitimlerden geçerim ve güvenliğinizi sağlamakla görevli polislerle yardım ederim. Kayıp insanları ve eşyaları kokularını takip ederek bulurum, arama kurtarma işi yaparım. Bazı zararlı maddeleri bulmak için özellikle havaalanlarında ve gümrük kapılarında çalışırım.

Ben bir çoban köpeğiyim. Hayvan sürülerinin güvenliğini ve bir arada kalmalarını sağlamak için çobana yardım ederim. Çobanın el işaretleri ve ıslığıyla ne yapmamı istediğini anlayarak sürüyü yönlendiririm. Sürüden ayrılan hayvanları bulurum, sürüyü yırtıcı hayvanların saldırılarından korurum, hayvanların tehlikeli yerlere yaklaşmalarına izin vermem. Sürüye yaklaşanları havlayarak korkutur ve uzaklaştırırım.

Bizler kızak köpekleriyiz. Soğuğa dayanıklıyız, oldukça hareketliyiz. Yılın büyük bölümünde karla kaplı olan yerlerde ulaşımı sağlamak, eşya taşımak için çalışırız. Bazen tek başımıza bazen de arkadaşlarımızla birlikte kızak çekeriz. Kızakta bizi yönlendiren bir sürücü olur ve beraber yolculuk yaparız.

Ben bir arama kurtarma köpeğiyim. İz sürme yeteneğim var, oyuncu ve hareketliyim. Deprem, çığ ve benzeri doğal afetlerde yıkıntıların ya da karın altında kalmış insanları bulmak için çalışırım. Bu işi yapabilmek için özel eğitimler alırım ve sınavlardan geçerim.

Ben bir terapi köpeğiyim. Down sendromlu ya da otizmlili çocuklara ve yaşlı insanlara hem fiziksel hem de psikolojik olarak yardım ederim. Ayrıca hastaların daha mutlu hissetmesi için ziyaretlerine gider, sohbetlerini dinlerim, beni okşamalarına izin veririm.

Gülnur Geçmiş
Çizim: Bilgin Ersözlü
Fotoğraflar: Dijitalimaj / Alamy, iStock